Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto **LAUSUNTO**

13.8.2026

Keski- Uudenmaan hyvinvointialueelle

LAUSUNTO AVOSAIRAANHOIDON JA IKÄÄNTYNEIDEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN HANKINNASTA ALLIANSSI-MALLILLA

Keusoten vanhusneuvosto kuuli kokouksessaan 19.3.2026 palvelujohtaja Mari Patrosen esityksen Ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnasta allianssimallilla. Vanhusneuvosto on huomioinut myös aluehallituksen 12.5.2026 samasta asiasta tekemän päätöksen.

Aluehallituksen päätöksen mukaisesti Keusote käynnistää avosairaanhoidon ja ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnan allianssimallilla. Suunniteltu toteutusalue on Hyvinkään kaupunki ja Nurmijärven kunta. Toimintaan kuuluu ikääntyneiden asumispalvelut ja kotihoito sekä lääkäri ja kuntoutuspalvelut. Edelleen allianssiin kuuluu avosairaanhoito lääkärin ja hoitajan vastaanottoineen Hyvinkäällä. Avosairaanhoidon osalta optiona on myös Nurmijärvi. Hankinnan arvon arvioidaan olevan enintään noin 330 M€ 10 vuoden ajanjaksona.

Keusoten vanhusneuvosto suhtautuu allianssiin kaksijakoisesti. Näemme siinä seuraavia ongelmia, haasteita ja mahdollisuuksia:

- Ikääntyneitä koskeva hoitoketju voi katketa, kun he siirtyvät Keusotelta allianssitoimijalle.
- Yksityisellä sektorilla henkilöstön palkkaus on tällä hetkellä yleisesti heikompaa. Tästä voi seurata puutteita henkilöstön osaamisessa ja sen myötä ikääntyneiden saamassa hoivassa ja huolenpidossa.
- Muutosprosessiin liittyviltä yhteistoimintaneuvotteluilta ei ehkä säästytä. YT-prosessi tuottaisi Keusotelle ylimääräistä työtä, palkkakustannuksia ja aiheuttaisi siirron kohteena olevassa henkilöstössä epävarmuutta, ehkä jopa irtisanoutumisia.
- Keusoten niukkoja varoja saattaa kulua bisnesperustaisesti toimivan ja siten voittoja tavoittelevan yksityisen palveluntuottajan voittoihin ja mahdollisiin bonuspalkkioihin. Riskiltä toki säästytään, mikäli valittavat allianssikumppanit erilaisista lähtökohdistaan huolimatta toimivat hyvinvointivastuun jakamisen ja palvelujen yleishyödyllisyyden tavoitteen mukaisesti.

- Keusoten tulee määrittää allianssisopimuksiin selkeästi vaaditun hoivan ja terveydenhoidon laatutason. Keusote on vastuutoimija, joka valvoo yhdessä muiden viranomaisten kanssa laatutason säilymisestä. Toiminnan ja sen laadun seurannan ja valvonnan tulee olla jatkuvaa ja se tulee tehdä yhteistyössä allianssikumppaneiden kanssa.
- Ikääntyneiden asumispalveluissa pitää valvoa sosiaalisen kanssakäymisen järjestämisvelvoitteen toteutumista.
- Monet hyvinvointialueet ovat saaneet taloutensa positiiviseksi vähentämällä ostopalveluja. Allianssi vie Keusoten osalta tilannetta osin päinvastaiseen suuntaan. Monipuolinen toimija- ja palveluverkosto ostopalveluineen voivat olla tarpeen nykyisessä tilanteessa, jos omia tiloja ei ole kasvavaa tarvetta vastaavasti. Lähivuosina Keusotella, kuten ei varmaan monilla muillakaan hyvinvointialueilla ole valmiuksia toimia vaikuttavasti ilman yhteistyötä hyvinvointivastuuta jakavien yritysten ja järjestöjen kanssa.
- Keusoten vanhusneuvosto haluaa ikääntyneille mahdollisimman hyvää hoivaa, kotihoitoa, kuntoutusta sekä terveydenhoitoa. Tämä onnistuu parhaiten, kun ikääntyneiden tarvitsemat palvelut pidetään osaltaan Keusoten omana tuotantona ja tarvittaessa toimija- ja palveluvalikoimaa laajennetaan vastuullisesti toimivilla muilla palveluntarjoajilla ja niiden innovatiivisilla kehittämistoimilla. Näin ikääntyneitä koskeva palveluketju säilyy ehjänä ja käytettävissä olevat varat voidaan käyttää ikäihmisten hyväksi mahdollisimman monipuolisesti ja täysmääräisesti.
- Allianssi ei saa korottaa asiakasmaksuja, ei heikentää palvelujen laatua tai saavutettavuutta, eikä myöskään supistaa palveluvalikoimaa.

Edellä olevien seikkojen perusteella esitämme, että Keusote ottaa allianssin rakentamisen edellytykseksi toimijoiden valmiudet kantaa julkista hyvinvointivastuuta ja valitsee kumppaneiksi vain siihen sitoutuneita toimijoita. Kehittämisessä tulee ottaa vahvasti huomioon ikäihmisten moninaiset ja monimuotoiset palvelutarpeet ja aidot mahdollisuudet valinnanvapauteen eri palveluvaihtoehtojen välillä.

Vanhusneuvosto haluaa lisäksi, että Keusote kannustaa kaikkia ikääntyneiden palvelujen tuottajia, sekä yksityisiä että julkisia, käyttämään voimavarojaan terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä edistävien muutosten, tulosten ja vaikutusten aikaansaamiseen ja osoittamiseen sekä laadun parantamiseen.

Liljan-Kukka Runolinna
puheenjohtaja

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto